

انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد، شماره ۳۳۷

راه کارهای پیشگیری از عوارض پیوند کلیه

تألیف و گردآوری:

دکتر امیر رضایی اردانی

استادیار، متخصص روان پزشکی

دکتر رضا مهدوی زعفرندی

استاد، ارولوژیست و جراح پیوند کلیه

دکتر عباسعلی زراعتی

دانشیار، فوق تخصص نفرولوژی

دکتر محمد جواد مجاهدی

استاد، فوق تخصص نفرولوژی

دکتر مهین قربان صباغ

استادیار، فوق تخصص نفرولوژی

دکتر فرشته ممدوحی

استادیار، فوق تخصص نفرولوژی

دکتر بشری حسن زمانی

استادیار، فوق تخصص نفرولوژی

دکتر مریم حامی

دانشیار، فوق تخصص نفرولوژی

دکتر حمید اشراقی

استادیار، فوق تخصص نفرولوژی

دکتر حسن راوری

دانشیار، فوق تخصص جراحی عروق

دکتر زهرا لطفی

استادیار، فوق تخصص نفرولوژی

عنوان و نام پدیدآور:	راه کارهای پیشگیری از عوارض پیوند کلیه / تألیف و گردآوری امیر رضایی اردانی... [و دیگران].
مشخصات نشر:	مشهد: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مشهد، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری:	۱۳۶ ص.: مصور.
فروست:	(انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد؛ شماره ۳۳۷).
شابک:	(ISBN: 978-600-369-005-9)
وضعیت فهرست نویسی:	فیا.
یادداشت:	تألیف و گردآوری امیر رضایی اردانی، رضا مهدوی زفرمندی، عباسعلی زراعتی، محمد جواد مجاهدی، مهین قربان صباغ، فرشته مندوحی، بشری حسن زمانی، مریم حامی، حمید اشراقی، حسن راوری، زهرا لطفی.
موضوع:	کلیه‌ها -- پیوند -- عوارض و عواقب.
موضوع:	کلیه‌ها -- پیوند -- پرستاری و مراقبت.
شناسه افزوده:	رضایی اردانی، امیر.
شناسه افزوده:	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مشهد.
رده‌بندی کنگره:	RD ۵۷۵ / ر ۱۶۱۳۹۳
رده‌بندی دیوین:	۶۱۷/۴۶۱۰۵۹۳
شماره کتابشناسی ملی:	۳۶۸۴۹۷۴

انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد، شماره ۳۳۷

راه کارهای پیشگیری از عوارض پیوند کلیه

تألیف و گردآوری

دکتر امیر رضایی اردانی - دکتر رضا مهدوی زفرمندی - دکتر عباسعلی زراعتی

دکتر محمد جواد مجاهدی - دکتر مهین قربان صباغ - دکتر فرشته مندوحی

دکتر بشری حسن زمانی - دکتر مریم حامی - دکتر حمید اشراقی

دکتر حسن راوری - دکتر زهرا لطفی

وزیری، ۱۳۶ صفحه، ۳۲۰ نسخه، چاپ اول، بهار ۱۳۹۴

امور فنی و چاپ: مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد

بها: ۶۰۰۰۰ ریال

بسمه تعالی

انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد - به عنوان یک نهاد علمی - فرهنگی، چاپ و نشر، کتابهای مورد استفاده استادان و دانشجویان رشته‌های علوم پزشکی را از وظایف اساسی خود می‌داند و بر آن است تا با انتشار متون مربوط به علوم پزشکی، هم بر اعتبار و اعتلای آنها بیفزاید و هم موجبات دل‌گرمی و شوق و نشاط امر تحقیق را در پی‌جوییهای علمی فراهم آورد. به یقین چاپ و نشر آثار معتبر علمی، امکان دستیابی اهل تحقیق را به منابع مختلف و گوناگون علمی مورد نیاز به بهترین صورتی میسر و ممکن خواهد ساخت و راه را برای تحقیقات بعدی هموار خواهد کرد.

باید گفته شود که گستردگی فعالیتهای مربوط به نشر، در قلمرو ناشران خصوصی، نه تنها از مسئولیت مراکز معتبر دانشگاهی، به کوشش در این زمینه‌ها با تکیه بر جنبه‌های علمی و فرهنگی موضوع نمی‌کاهد، بلکه به دلایل گوناگون، از جمله لزوم بررسیهای دقیق کارشناسی، ویرایشهای علمی و فنی، و نیز توجه حداکثر به توان مالی مخاطبان آثار، به‌ویژه دانشجویان، ایجاب می‌کند که دانشگاههای دولتی دلمنه خدمات خود را با تکیه بر جنبه‌های کیفی، و گاه صرف‌نظر از بازده اقتصادی گسترش دهند.

مسئولان انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد، با اشتیاق و اخلاص تمام می‌خواهند تا جدیدترین آثار مربوط به دانشهای پزشکی را به بهترین شیوه فراهم آورند و بکوشند تا آثار منتشر شده با کیفیت مطلوب عرضه گردد. در عین حال انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مترصد دریافت نظرها و انتقادهای به‌جا و سازنده اهل نظر می‌باشد تا از این طریق بتواند بر کمال آثار منتشره خویش بیفزاید.

معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی مشهد با استعانت از الطاف خداوندی امیدوار است که نشر این اثر همانند دیگر آثار انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد با نظارت همه‌جانبه این معاونت، و با تکیه بر ابتکار و کوشش اعضا و کارشناسان دانش‌آموخته خویش و نیز ایجاد ارتباط محکم و پایدار با جامعه پزشکی و دانشجویان پژوهشگر، در جهت ارتقای کیفی و تنوع موضوعات مورد نیاز دانش‌پژوهان رشته‌های علوم پزشکی گامهای مؤثر بردارد تا مورد استفاده دانشجویان و مقبول طبع صاحب‌نظران و دانشگاهیان نکته‌بین قرار بگیرد.

انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد

فهرست مطالب

۹	 بیش گفتار
۱۰	 مقدمه
۱۱	 فصل اول: اثرات روانشناختی پیوند کلیه
۱۱	 مقدمه
۱۱	 من را پیوند کنید، می‌خواهم دوباره راحت زندگی کنم
۱۲	 آیا انجام عمل پیوند کلیه، افسردگی و اضطراب من را درمان می‌کند؟
۱۴	 چرا قبل از عمل جراحی باید روانپزشک یا روانشناس من را ویزیت نماید؟
۱۵	 آیا در صورت استفاده از داروی متادون برای ترک مصرف مواد می‌توانم درخواست پیوند نمایم؟
۱۵	 قبل و بعد از انجام پیوند چگونه روحیه خود را بالا نگاه دارم؟
۱۶	 من نگران انجام جراحی پیوند کلیه هستم
۱۶	 اهدای کلیه برای من چه خطرات و عواقبی دارد؟
۱۷	 آیا داروهای مصرفی پس از عمل جراحی پیوند می‌توانند باعث ایجاد افسردگی یا اضطراب گردند؟
۱۷	 منابع
۱۹	 فصل دوم: مسائل و مشکلات جراحی پس از پیوند کلیه
۱۹	 مقدمه
۱۹	 دانستیهای قبل از عمل جراحی پیوند کلیه
۲۰	 چگونگی انجام عمل پیوند کلیه
۲۰	 روش عمل جراحی
۲۸	 مشکلات باروری و جنسی در مردانی که پیوند کلیه شده‌اند
۲۹	 عفونت ادراری پس از پیوند کلیه
۳۰	 برداشتن کلیه پیوندی
۳۱	 منابع

۳۳	فصل سوم: ملاحظات دارویی
۳۳	داروهای سرکوب کننده دستگاه ایمنی می توانند به پنج دسته تقسیم شوند
۳۴	پردنیزولون
۳۶	سیکلو سپورین
۳۶	تاکرولیموس
۳۸	ملاحظات پرستاری در مصرف سیکلو سپورین و تاکرولیموس
۳۸	آموزش به بیمار و خانواده در مورد مصرف سیکلو سپورین و تاکرولیموس
۳۹	مصرف در بارداری و شیردهی
۳۹	میکوفنولات موفتیل (سل سبت)
۳۹	هشدارها
۴۰	سیرولیموس (رایامون)
۴۱	آزاتیوپرین
۴۴	ایمونو گلوبولین ضد تایموسیت (ATG)
۴۵	منابع
۴۷	فصل چهارم: تغذیه در بیماران پیوندی
۵۴	نحوه ذخیره سازی مواد غذایی
۵۴	منابع
۵۷	فصل پنجم: عوارض قلبی عروقی در بیماران با پیوند کلیه
۵۷	به نظر شما شایع ترین علت مرگ و میر در بیماران با پیوند کلیه کدام است؟
۵۸	عوامل خطر برای بروز بیماری قلبی عروقی کدامند؟
۵۹	۱- عوامل خطر با شواهد بسیار بالا
۵۹	۲- عوامل خطر با شواهد بالا
۵۹	۳- عوامل خطر با شواهد متوسط
۵۹	۴- عوامل خطر با شواهد کم
۶۱	اقدامات لازم جهت پیشگیری از عوارض قلبی عروقی پس از پیوند کلیه
۶۱	۱- اجتناب از افزایش وزن
۶۲	۲- اجتناب از سیگار
۶۳	۳- کنترل فشار خون
۶۴	۴- کنترل چربی خون
۶۴	۵- کنترل قند خون
۶۵	۶- تغییر شیوه زندگی
۶۶	منابع

۶۹	فصل ششم: عفونت در پیوند
۷۰	زمان بروز عفونت‌ها
۷۱	افزایش استعداد به عفونت
۷۲	عفونت و علائم اولیه‌ی آن
۷۳	نکاتی برای جلوگیری از عفونت
۷۵	منابع
۷۷	فصل هفتم: واکسیناسیون
۷۷	ایمنی واکسیناسیون
۷۷	واکسن‌های ضروری
۸۵	منابع
۸۷	فصل هشتم: پرفشاری خون و پیوند کلیه
۸۸	تنگی شریان کلیه
۸۸	میزان ایده‌آل فشار خون پس از پیوند
۸۸	درمان
۸۹	تغییر در شیوه‌ی زندگی
۹۲	طب سنتی و تأثیر آن بر بیماران با فشارخون بالا و پیوند کلیه
۹۳	نتیجه‌گیری
۹۳	منابع
۹۵	فصل نهم: بیماری‌های استخوانی پس از پیوند کلیه
۹۵	پوکی استخوان
۹۷	نکروز آواسکولر استخوان
۹۷	دردهای استخوانی و سیکلوسپورین
۹۸	پرکاری پاراتیروئید
۹۸	منابع
۱۰۱	فصل دهم: دیابت بعد از پیوند (PTDM)
۱۰۱	مقدمه
۱۰۱	سؤال: دیابت چیست؟
۱۰۲	سؤال: به عنوان یک فرد پیوندی آیا من در معرض بروز دیابت هستم؟
۱۰۲	سؤال: علائم دیابت چیست؟
۱۰۲	سؤال: دیابت چگونه تشخیص داده می‌شود؟
۱۰۲	آزمایشات غربال‌گری دیابت

۱۰۳	سایر نکات در مورد داروهای ایمنونوساپرسیو (سرکوب کننده ایمنی).....
۱۰۴	سؤال: چگونه می توانم قند خونم را چک کنم؟.....
۱۰۴	سؤال: آیا خطر دیابت بعد از پیوند به مرور زمان افزایش می یابد؟.....
۱۰۵	سؤال: آیا دیابت خطر جدی برای سلامتی محسوب می شود؟.....
۱۰۵	سؤال: آیا درمانی برای دیابت وجود دارد؟.....
۱۰۵	خلاصه ای از اهداف سلامتی در بیماران دیابتی بعد از پیوند.....
۱۰۷	تغذیه در بیماران دیابتی.....
۱۰۷	غذاهای ناسالم.....
۱۰۸	برنامه غذایی.....
۱۰۸	راهنمای تغذیه.....
۱۰۹	ورزش.....
۱۰۹	قدم اول جهت شروع ورزش.....
۱۱۰	منابع.....
۱۱۱	فصل یازدهم: حاملگی و پیوند.....
۱۱۳	منابع.....
۱۱۵	فصل دوازدهم: حفظ یا بستن فیستول شریانی وریدی بعد از عمل پیوند کلیه.....
۱۲۳	منابع.....
۱۲۵	فصل سیزدهم: پیشگیری از حملات رد (Reject) در پیوند.....
۱۲۵	محتوا.....
۱۲۵	رد پیوند چیست؟.....
۱۲۶	سؤال: چند نوع واکنش های رد پیوند داریم؟.....
۱۲۷	سؤال: علایم رد پیوند چیست؟.....
۱۲۷	چگونه می توانیم از حملات رد پیوند جلوگیری کنیم؟.....
۱۲۷	آنتی ژن گلوبول سفید انسانی (Human Leukocyte Antigen) HLA چیست و کاربرد آن در پیوند کدام است؟.....
۱۲۸	آزمایش های لازم برای بررسی سازگاری بافتی بین دهنده و گیرنده کدام است؟.....
۱۲۸	داروهای ضد رد پیوند (سرکوبگر سیستم ایمنی) کدام هستند؟.....
۱۲۸	انواع داروهای ضد رد پیوند کدام است؟.....
۱۲۸	چرا شما نیاز به داروهای ضد رد پیوند دارید؟.....
۱۲۹	چه نکاتی را باید برای جلوگیری از رد پیوند رعایت کنید؟.....
۱۲۹	منابع.....
۱۳۱	نمایه.....

پیش‌گفتار

کتابی که در پیش رو دارید حاصل تلاش همکاران من در مرکز تحقیقات عوارض پیوند کلیه است. گرچه پیوند کلیه در نارسایی مزمن کلیه درمان انتخابی است ولی چنانچه بیماران از عوارض پس از پیوند کلیه و راه کارهای پیشگیری از آن مطلع نباشند پس از پیوند درگیر عوارض و مشکلاتی می‌شوند که سلامت آن‌ها را به مخاطره انداخته و کیفیت زندگی آن‌ها را کاملاً مختل و امیدهای آنان را به یاس مبدل می‌کند. البته حتی در بهترین شرایط هم احتمال بروز عوارض وجود دارد ولی با آگاهی هر چه بیشتر بیماران، با سهولت بیشتری قابل کنترل و درمان می‌باشد. مطالعه این کتاب به پزشکان و بیماران این فرصت را می‌دهد که علاوه بر اطلاع از عوارض مهم پیوند کلیه از روش‌های ساده و عملی در پیشگیری از آنها آگاه شده و این روش‌ها را به کار بندند.

امید است مطالعه این کتاب گام موثری در جهت کمک به بیماران با پیوند کلیه باشد.

دکتر محمد جواد مجاهدی

مسئول مرکز تحقیقات عوارض پیوند کلیه

پنجم شهرور ماه هزار و سیصد و نود و سه